

12. H. DRIESCH. Logische Studien über Entwicklung.
Sitzungsber. Heidelberger Akad. d. Wissensch. 15 Mei 1918, p.
13. EM. RÁDL. Geschichte der Biologischen Theorien. Bd. 11 S. 7—8, Leipzig, 1909.
14. De uitdrukking „vision directe” is aan BERGSON ontleend. Hij gebruikt dit voor het instinktieve onmiddellijke inzicht, dat in tegenstelling met het verstandelijk inzicht zou worden verkregen bij het beleven van iets. Volgens BERGSON kan met name het begrip leven nooit verstandelijk worden verkregen.
De beelden die het verstand van het leven vormt, zijn alle uitwendige afbeeldingen, die het wezen niet raken.
H. BERGSON. Matière et mémoire. Paris, F. Alcan, 1903.
L'Évolution créatrice. Paris, F. Alcan, 1916.
Einführungen in die Metaphysik. Diederichs, Jena, 1916.
15. O. ZUR STRASSEN. Die Kultur der Gegenwart. Allgemeine Biologie, B. G.
Teubner. Leipzig und Berlin, p. 89, u. f.
16. DESCARTES. (Discours de la Methode suivi des Méditations Méta-physiques. E. Flammarion, Paris) beweert wel, dat de dieren automaten zijn maar men doet dezen grooten denker onrecht, door te meenen, dat hij alle instinktieve psychische geaardheid bij de dieren ontkende (zie M. F. WASHBURN The animal Mind, New-York 1909, p. 14—15).
Volkomen dualistisch is de opvatting van MALEBRANCHES Recherche de la Verité (Livre sixième: de la methode 2e Partie Chap. 7) die zegt: „Ainsi, dans les animaux, il n'y a ni intelligence ni âme, comme on l'entend ordinairement. Ils mangent sans plaisir, ils crient sans douleur, ils croissent sans le savoir; ils ne désirent rien, ils ne craignent rien, ils ne connaissent rien; et s'ils agissent d'une manière qui marque intelligence, c'est que Dieu les ayant faits pour les conserver, il a formé leur corps de telle façon qu'ils évitent machinalement et sans crainte tout ce qui est capable de les détruire.
17. H. BERGSON. L'Évolution créatrice. P. 306.
18. l. c. p. 357.
19. l. c. p. 359.
20. J. LOEB is de verdediger der tropismenleer en met hem ook G. BOHN. La nouvelle psychologie animale. Paris, F. Alcan, 1911. Zie ook de laatste werken van LOEB.
J. LOEB. The Organism as a Whole, London, 1916.
J. LOEB. Forced movements, tropisms, and animal conduct. Philadelphia and London, z. j. J. B. Lippincott Company, de Reflex-psychologie bij W. BECHTEREW. Objective Psychologie B. G. Teubner, Leipzig und Berlin, 1913.
Voor de kritiek op de tropismenleer.